

Eva Andreas

Tunadalskyrkan 200503

Apg 25:1-26:32

”Att vara ett vittne för den uppståndne mitt i svåra omständigheter”

Vi är många i dessa dagar som längtar efter normalläget igen. Att kunna träffas, krama om varandra, inte ha begränsningar i hur vi får röra oss, kunna besöka gudstjänster, kulturarrangemang och leva livet som vi gjorde för bara några månader sedan.

När vi idag möter Paulus i kapitel 25 och 26 i Apostlagärningarna är han långt ifrån sitt normalläge, att kunna möta människor och dela med sig av det viktigaste för honom, den kristna tron och vissheten om Jesus uppståndelse. Han hade kommit till Jerusalem för att förmedla insamlade medel från församlingarna i provinsen Asien till fattiga judar i Jerusalem. Han hade upplevt ett tvingade ”måste” att han skulle till Jerusalem, och trots att han gång på gång genom Anden fått veta att det väntade lidande, så backade han inte ur, utan kom till Jerusalem som han tänkt sig. Väl där fick några av de asiatiska judarna som var där för att fira helg syn på honom och startade ett upplopp mot honom, och han kom till den romerske ståthållaren Felix för att dömas. I samband med det tog Paulus fram sitt första trumfkort: Han var romersk medborgare, och fick inte behandlas hur som helst. Han ställdes inför rätta, men eftersom det handlade om religionsfrågor fann inte Felix något att döma honom för, men satte honom ändå i fängelse, om än med lättnader och möjligheter att träffa sina vänner. Felix ville ofta prata med Paulus om tro, och hoppades att Paulus skulle ge honom mutor för att bli frisläppt. Men Paulus gjorde inte det och fick sitta två år i fängelse. Då byttes Felix ut mot Porcius Festus, som också fick överta den besvärlige fången som gjorde att relationerna till judarna försvårades.

Festus var romare, visste inte mycket om judisk religion, men insåg att det var spännande läge, och besökte redan de första dagarna av sin mandatperiod Jerusalem för att träffa överstepräster och stora rådet- de ledande judarna. Och nu såg de sin chans. De hade försökt få Paulus dömd två år tidigare, några hade till och med planerat ett bakhåll för att döda Paulus, men han blev räddad av sin systerson som förmedlade planerna till Felix. Och nu lämnade de än en gång in

en anmälan mot Paulus och bad Festus att gynna deras sak och se till att låta hämta Paulus, som satt fängslad i Cesarea till Jerusalem.

Men det de inte sa var att de planerade ett bakhåll för att döda honom under vägen. Tänk hur makt kan korrumpas. Enligt judisk tro var det inte tillåtet att döda. Och nu är det de ledande som smider sådana planer. Nog är det märkligt att en människa i det här fallet Paulus kunde skapa sådan hätskhet.

Festus ville inte släppa iväg sin fånge utan stora rådet fick komma till Caesarea för att framföra sina anklagelser. Man riktade en mängd svåra beskyllningar emot Paulus, men kunde inte styrka dem. Han försvarade sig: Varken mot judarnas lag eller kejsaren har jag förbrutit mig. Festus hamnade i ett svårt läge. Han insåg att han inte kunde döma Paulus för något enligt romersk lag, samtidigt ville han hålla sig väl med judarna. Så för att vinna tid föreslog han Paulus att komma till Jerusalem för att dömas där. Men Paulus visste att det inte skulle gå väl om han gjorde det, utan hänvisade till att han stod inför kejsarens domstol, (och dess ställföreträdare Festus), och "det är här jag skall dömas" Och så tog han fram sitt nästa trumfkort: Jag vädjar till kejsaren.

Det var en romersk rättighet att få dömas direkt av kejsaren, men innebar också att det måste finnas något konkret att ställas inför rätta för, vilket det egentligen inte gjorde. Så nu kom Festus i nya bryderier. Vad skulle han egentligen skriva till kejsaren om sin fånge.

Som eftersända kom kung Agrippa tillsammans med sin syster Berenike på en artighetsvisit till Festus. Agrippa var jude av börd men uppfostrad i Rom och romarnas representant med ansvar för templet och allt som hörde ihop med judisk religion. Så nu såg Festus sin chans att få stöd och råd. Han formulerar dilemmat: det gällde en del tvistefrågor i deras egen religion och en viss Jesus som är död, men som Paulus säger är i livet.

Agrippa var nyfiken på Paulus. Han hade med stor sannolikhet hört talas om honom och hans framfart runt romerska imperiet, så han ville gärna träffa honom. Så Festus arrangerade en ny hearing. Det var inte en rättegång där han skulle dömas men en möjlighet att få hjälp med sitt brev.

Utifrån känns det som en fars, tänk vad de ställde till, bara för att en enkel man inte kunde låta bli att berätta om det absolut viktigaste för honom, den kristna tron, och som inte låtit något eller någon hindra honom från att göra det. Vi vet inget om hur han tillbringat de två åren i fängelse, men det fanns också där människor att vittna för, kanske tog hans vänner med sig andra vänner dit för att träffa honom. Det fanns inte dagens moderna teknik, men han använde de möjligheter han hade till hands, precis som vi idag får göra. Tänka nytt, tänka om.

Det är det som är så imponerade med Paulus, att han aldrig verkar ge upp. Vi har ju inte del av alla hans tankar genom åren, men utifrån det vi vet, så fann han sig i det mesta, och hittade utvägar också i det svåraste. Ibland skedde det genom människors ingripanden, ibland genom gudomligt ingripande. Redan i samband med sitt möte med Jesus på väg till Damaskus fick han veta att han skulle få ett liv som inte skulle gå rakt fram, utan innebära både lidande och svårigheter. I 2 Kor 12:9 talar han om en tagg i köttet som han bett Gud ta bort, men svaret har blivit: Min nåd är allt du behöver, i svagheten blir kraften störst. Och så skriver han: Därför vill jag helst skryta med min svaghet, så att Kristi kraft kan omsluta mig. Jag gläds åt svaghet, förolämpningar, svårigheter, förföljelser och nöd när det är för Kristi skull. Ty när jag är svag, då är jag stark. Indirekt: det är då Guds kraft kan verka genom honom.

Och nu tillbaka till situationen hos Festus. Han bjöd in sina överstar och de förnämsta i staden. Och så kom kung Agrippa och hans syster med prakt och ståt och tog plats i audienssalen. Vilken skådespel – allt för att Paulus, mannen som talade om en viss Jesus, skulle kunna få ett brev med sig till kejsaren. Festus ville visa sin makt men också sin välvilja mot Agrippa.

Mitt i det som utifrån sett var en uppvisning var denna situation en uppfyllelse av en hälsning Paulus hade fått genom Ananias som bad för honom när han låg i Damaskus förblindad av ljusskenet han hade upplevt på vägen och det dramatiska mötet med Jesus. (Apg 9:15) "Honom har jag utvalt till mitt redskap. Han skall föra ut mitt namn till hedningar och kungar och Israels folk".

Man kan betrakta denna tillställning från olika perspektiv. Festus som inte alls var intresserad av judisk religion gjorde det för att kunna få

till en bra formulering till kejsaren. Överstarna och de förnämsta i staden var där för att sprida glans åt de kungliga, och hade förmodligen inget intresse av saken som sådan. Kung Agrippa var nyfiken och visste mycket redan, men ville möta den omtalade Paulus och själv bilda sig en uppfattning. Och Paulus hade ju en helt unik chans, att efter två år äntligen få ställa sig upp och tala till sitt försvar, eller egentligen till Jesus försvar, för det handlade inte om honom själv, utan om vad tron innebär. Paulus var en skicklig talare, utbildad av en de främste fariséerna Gamaliel, och också med en grekisk skolning.

När Paulus börjar sitt tal, så väljer han kung Agrippa som främste mottagare av det han säger, och konstaterar att alla i Jerusalem, åtminstone de äldre, vet vem han är, att han verkligen levt som farisé, kunnig i skrifterna och hur han varit en av främsta förföljarna till kristen tro, hur han gjort det med stort nit, och hur det fariséerna lär om de dödas uppståndelse, är det som gjort att han står fängslad.

Och så berättar Paulus om det som gjorde att hans liv fick en ny inriktning, mötet med Jesus på vägen till Damaskus. Och hur det kullkastade allt det tidigare och gav en helt ny mening åt livet. Och nu citerar jag ur Paulus försvarstal: (v 26:19ff) Jag kunde inte annat än lyda denna syn från himlen. Först i Damaskus och Jerusalem och sedan över hela Judéen och inför hedningarna har jag predikat att man måste ångra sig och vända om till Gud och utföra sådana gärningar som svarar mot ångern. Det var därför judarna grep mig i templet och försökte mörda mig. Men tack vare Guds hjälp ända till denna dag kan jag stå som vittne inför både hög och låg och vad jag talar om är ingenting annat än vad profeterna och Mose har förutsagt: att Messias måste lida, och att han som den förste som uppstod från de döda skulle förkunna ljuset både för vårt folk och för hedningarna”.

När han kommit så långt avbryter Festus honom och ropar: Du yrar Paulus. Din stora lärdom gör dig galen. Men Paulus vänder sig igen till kung Agrippa med konstaterandet att kungen är väl förtrogen med det som sägs: Tror du på profeterna kung Agrippa! Jag vet att du tror.

Vad skulle kungen svara: han var tvungen att hålla sig väl åt alla håll, så han kryper undan lite grann: Det går fort för dig att få mig till kristen...

Paulus försvarstal ledde Festus och kung Agrippa till slutsatsen att han inte gjort något som förtjänar döden eller fängelse, Om han inte vädjat till kejsaren hade han kunnat friges.

Det finns inga uppgifter om vad Festus skrev i brevet till kejsaren eller hur kejsarens dom så småningom blev. Men precis som Paulus länge hade velat och som Gud hade bekräftat för honom så fick han så småningom efter många strapatser komma till Rom.

Paulus var ett vittne om och för Jesus. Han hade med egna ögon och öron sett och hört honom på vägen till Damaskus, det gick inte att bortförklara det som hade hänt, och han hade gång på gång fått se hur Jesus hjälpte och stöttade, och han kunde inte låta bli att föra det vidare.

Tidigare i apostlagärningarna kap 4 när vi läser om Petrus och apostlarna så ställdes de också inför stora rådet, bara för att de hade talat om Jesus och de förbjöds att tala i hans namn: Men de svarade "Tänk efter själva om det är rätt inför Gud att lyda er mer än honom. Vi kan inte tiga med vad vi har sett och hört"

Vi kan inte tiga med vad vi har sett och hört. I en gammal sång lyder orden: Vi har ett ämne att sjunga om, det allra bästa i världen. Det är om Jesus"

Budet har gått vidare till oss att vara vittnen om det vi har sett och hört, att med frimodighet berätta om honom, om den levande uppståndne Herren och allt vad det innebär. Vi kanske inte ställs inför maktens män, men mitt i vår vardag, mitt i det normala möter vi alla dem som behöver höra om Jesus, om förlåtelse, om nya möjligheter. Och denna onormala tid kan få bli en tid för eftertanke och fördjupning. Vi kan få tid läsa bibeln och inte bara sträckläsa utan stanna till och fundera på vad det kan betyda för oss. Det finns många gudstjänster på nätet från olika kyrkor, och så kan vi fylla oss med Guds ord, mogna i vår tro, och plötsligt märka att det mitt i det

onormala ges nya utgångspunkter, som vi kan bära med oss när det normala återvänder.

AMEN

Bibelcitrat från Bibel 2000
© Svenska Bibelsällskapet
www.bibeln.se